

Retour: 5201AC100
Leden van Provinciale Staten
Postbus 90151
5200 MC 's Hertogenbosch

Datum
11 december 2019

Onderwerp
Reactie ZLTO op Brabantse
stikstofplannen

Contact
Herman.litjens@zltto.nl

Geachte heer, mevrouw,

Afgelopen vrijdag heeft de provincie haar stikstofplannen gepresenteerd. Onze eerste reactie was voorzichtig positief. Het opschuiven van de datum voor het indienen van de vergunningen en realiseren van het aanpassen van de stallen geeft het College en ons de ruimte om de komende maanden een open gesprek aan te gaan om te komen tot een realistisch generiek veehouderijbeleid en een goede gebiedsgerichte aanpak. Na grondige bestudering van het Statenstuk zijn we echter kritischer geworden. In deze brief geven we daar context aan. Wij zijn echter nog steeds bereid om constructief en open het gesprek aan te gaan.

Gebiedsgerichte aanpak

Lezing van de vrijdag 6 december gepresenteerde Brabantse aanpak stikstof leert dat van een gebiedsgerichte aanpak met ruimte voor de eigenheid en inbreng van de streek nauwelijks of geen sprake is. Het lijkt een dictaat van bovenaf, waar gebieden binnen zeer strakke kaders mee aan de slag moeten. De genoemde reductiepercentages voor de stikstofdepositie van 25 % tot 40 % zijn niet realistisch, zeker ook omdat een substantieel deel van de stikstof uit het buitenland komt. Volgens het rapport van Poederoyen uit 2017 levert het zeer strenge veehouderijbeleid uit 2017 tot 2028 "slechts 4 á 5 % depositiewinst" op. Hoe binnen diezelfde termijn 5 tot 10 keer zoveel reductie gehaald moet gaan worden, wordt niet duidelijk gemaakt. Voor het nemen van maatregelen kijkt de provincie Noord-Brabant op dit moment alleen naar de landbouw. Voor de andere sectoren blijven de plannen vaag of kan de provincie ze niet beïnvloeden. Het gevaar is dan ook groot dat als de onrealistische doelen niet gehaald gaan worden, de rekening wederom alleen bij de agrarische sector wordt neergelegd. Dat vinden we onrechtvaardig en onacceptabel.

Een gebiedsgerichte aanpak moet in onze ogen niet alleen gaan over natuur, maar ook over toekomstbestendige agrarische bedrijven welke afslag ze op de provinciale rotonde voor transitie van de veehouderij ook nemen. Bedrijven die ook op de lange termijn een bijdrage leveren aan een leefbaar platteland. In het hele Statenstuk wordt hier nauwelijks aandacht aan besteed. Een gebiedsgerichte aanpak zou ook een integrale benadering moeten zijn, waar onderwerpen als energie, klimaat, water en grondpolitiek onderdeel van uit maken. De huidige benadering van het College, strikt gebaseerd op stikstof, is nogal smal. Er wordt

Onderwijsboulevard 225
5223 DE 's-Hertogenbosch
Postbus 100
5201 AC 's-Hertogenbosch
KvK 18054307

vooral ingezet op het uitkopen van agrarische bedrijven. 70 % van de ruimte komt beschikbaar voor andere ontwikkelingen. Die ruimte gaat vooral naar verkeer en industrie. Er wordt nergens aangegeven dat deze ruimte ook voor de landbouw gebruikt kan worden. De stalmaatregelen die de veehouderij zelf moet nemen gaan allemaal naar de natuur. Dat vinden we onrechtvaardig. We vinden dat bij intern en extern salderen voor ons dezelfde regels moeten gelden als voor andere economische sectoren. Stimuleer bovendien innovatieve bedrijven die verder willen reduceren dan de afgesproken regels. Laat hun zelf de winst verzilveren, doordat ze de extra winst kunnen gebruiken voor intern salderen of extern salderen.

Bij het ruimte geven aan maatschappelijke economische ontwikkelingen wordt met geen woord gerept over landbouw. Terwijl ook voor de landbouw stikstofruimte nodig is. Denk bijvoorbeeld aan alle agrarische bedrijven die conform de eisen van de provincie een melding hebben gedaan die nu niets meer waard blijkt te zijn. Of denk aan bedrijven die halverwege het vergunningentraject gestrand zijn of geconfronteerd worden met het vraagstuk van de vergunningsplicht voor beweiden en bemesten.

Realistische natuurdoelen

We missen een passage over de realiteitswaarde van de huidige natuurdoelen. Bij de klimaatplannen gaat de overheid ervan uit dat de 1,5 tot 2 graden temperatuurstijging de komende jaren een vaststaand feit is. Er is niet gecheckt wat dit betekent voor de natuurdoelen zoals die in de beheerplannen zijn vastgesteld. Zijn die bij 1,5 graad temperatuurstijging en vaker extremer weer nog haalbaar? Ook maakt de Provincie niet duidelijk hoe ze om wil gaan met een aantal zeer kritische depositiewaarden (KDW) van rond de 400 tot 500 kg/mol/per jaar. Dat speelt o.a. bij de Brabantse Wal, de Peel, Kampina en de Strabrechtse heide. Al halen we alle veehouderij weg in Brabant, sluiten we Moerdijk, de industriegebieden van Eindhoven en Tilburg, de A67 en de A58. Dan worden die KDW's nog niet gehaald.

Monitoring

De provincie geeft aan dat ze willen bijsturen op basis van de MAN metingen en Aerius. Ook in 2017 zijn de MAN metingen misbruikt om het beleid voor de veehouderij aan te scherpen. De MAN zijn helemaal niet geschikt om exacte reductiepercentages vast te stellen. De onzekerheden in de modellen die de stikstofdepositie berekenen en meten kunnen oplopen tot 50%¹. Alleen al een warme of natte koude zomer levert volgens het RIVM zelf al substantiële verschillen op tot mogelijk 10 %. Als landbouwsector kunnen we en willen we alleen afgerekend worden op emissiereductie.

Stalmaatregelen

In het voorstel staat dat er een onafhankelijke adviesgroep in het leven wordt geroepen of innovatieve stalsystemen "time to market" zijn. Voor ons betekent dat begrip haalbare en

¹ <https://www.tno.nl/nl/over-tno/nieuws/2019/10/factsheet-stikstofemissie>

Datum
11 december 2019
Onderwerp
Reactie ZLTO op Brabantse
stikstofplannen.

Blad
3 / 3

betaalbare systemen die bovendien praktijkrijp zijn, zodat ze in veel bestaande stallen toegepast kunnen worden. Daarom is het belangrijk dat hierover met veehouders uit de desbetreffende sectoren gesproken wordt.

Aanpak kabinet

Op veel punten is het kabinetsbeleid nog onduidelijk. Er is bijvoorbeeld nog geen duidelijkheid over de beschikbare middelen, het instellen van een drempelwaarde, het oplossen van het vraagstuk van bemesten en beweiden, hoe er met de meldingen omgegaan moet worden en wat er met de koppeling tussen dierrechten/fosfaatrechten met extern salderen gebeurt. Hoe het kabinet hiermee omgaat kan zeer bepalend zijn voor de discussie in Noord Brabant. Door het landelijk stikstofcollectief waar ZLTO bij is aangesloten wordt er begin volgende week zelfs nog overlegd op het Catshuis.

Een doorbraak in een Brabants Aanpak is in onze ogen pas echt mogelijk als u als Provinciale Staten er bij GS op aan te dringt een open gesprek met ons aan te gaan om binnen 3 maanden met een realistisch plan voor de stikstofproblematiek en de verduurzaming van de landbouw te komen.

Rekenend op uw reactie,

Met vriendelijke groet,

W.T.G (Wim) Bens MBA
Bestuursvoorzitter ZLTO